

การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

A STUDY OF SCHOOL ADMINISTRATOR SKILLS AFFECTING TO STAFF'S JOB SATISFACTION UNDER NONGKHAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

อภิญญา กองสุข^{1*} และ วรพล คล่องเชิงสร²

APINYA KONGSUK^{1*} and WORAPON KHLONGCHERNGSORN²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา และ 3) ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 297 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นและการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ด้วยการใช้สถิติสมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.63 สามารถร่วมกันพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 39.69 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.28

คำสำคัญ : ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ; ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ; บุคลากรในสถานศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Master Student, Program in Educational Administration, Faculty of Education, Santapol College

² อาจารย์ที่ปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Advisor, Faculty of Education, Santapol College

* Corresponding Author. Email : apinya_oa11@hotmail.com

ABSTRACT

This research aimed 1) to study school administrator skills, 2) to study staff's job satisfaction in schools and 3) to study school administrator skills affecting to staff's job satisfaction under Nongkhai Primary Educational Service Area Office 2. This research was carried out with 297 school administrators and staffs which were obtained by Stratified and Simple random sampling. The instrument used for collecting the data was a questionnaire with five point scale, the reliability was 0.85. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and Stepwise multiple regression analysis

The findings of this research were found as follows : 1) School administrator skills was in 'much' level as a whole. 2) Staff's job satisfaction in schools was in 'much' level as a whole and individual aspect. 3) The prediction equation of school administrator skills affecting to staff's job satisfaction in schools consisted of technical skill, human skill, and conceptual skill respectively. Multiple correlation coefficients was 0.63. Staff's job satisfaction could predict as 39.69 percent and the level of significance was 0.01. The standard error of estimate was 0.28

Keywords : School Administrator Skills ; Job Satisfaction ; School Staffs

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนากำลังคนในชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สร้างคนในชาติให้มีความเข้มแข็ง สร้างสังคมที่น่าอยู่ และสร้างชาติให้มีความแข็งแกร่ง เจริญก้าวหน้า สามารถแข่งขันกับต่างชาติ และยืนหยัดในเวทีโลก

สถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ภายใต้กรอบที่กฎหมายกำหนด ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ได้กำหนดหลักการ แนวทางการจัดการศึกษา โครงสร้าง กระบวนการจัดการศึกษา รวมถึงได้กำหนดหลักในการบริหารการศึกษาไว้อย่างชัดเจน โดยให้ยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงาน 4 ฝ่าย คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป ไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง และให้สถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล ทั้งนี้ เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีอิสระ และมีความคล่องตัวในการบริหารงาน และเพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตอบสนอง

ความต้องการของแต่ละท้องถิ่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 9 - 10)

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และนำพาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ดำเนินงานสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปฏิรูปตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการบริหาร ทั้ง 3 ด้าน คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual skill) ทักษะด้านเทคนิควิธี (Technical skill) และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human skill) ตามแนวคิดในการวิจัย ของวรศิรา บุญธรรม เพราะทักษะเหล่านี้ เป็นทักษะการบริหารที่จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาทั้งในด้านการปฏิบัติงานและมั่นใจในความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ช่วยสร้างแรงจูงใจหรือแรงบันดาลใจในการทำงาน และเกิดเป็นความรู้สึกรักในงานที่ทำ พึงพอใจในการปฏิบัติงานตามมา ซึ่งความพึงพอใจนั้นหมายถึง ความรู้สึกด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (สุัญญา กฤตาคม และคณะ, 2560 : 167) เมื่อบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้สึกที่ดี ที่เป็นบวกต่อการปฏิบัติงานแล้ว ก็จะกระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ ทำให้งานต่าง ๆ ที่ทำออกมานั้นประสบผลสำเร็จ มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

และส่งผลให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน (วิศิธา บุญธรรม, 2560 : 24)

ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาทักษะการบริหารผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

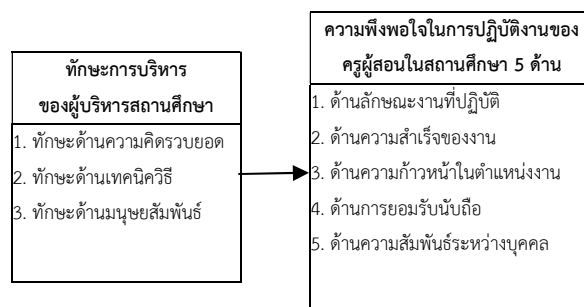
1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
3. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัยในครั้งนี้ได้จากการสังเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของอานวย พลรักษา (2556 : 21) และวิศิธา บุญธรรม (2560 : 48) มี 3 ด้าน คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual skill) ทักษะด้านเทคนิควิธี (Technical skill) และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human skill) และได้สังเคราะห์องค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ตามแนวคิดของ ชไมพร คงโพ (2559 : 7) และรุ่งนภา บังคลัน (2559 : 8) แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ด้านการยอมรับนับถือ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
2. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งสิ้น 1,301 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 97 คน บุคลากร จำนวน 1,204 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 : 2562)
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ยืนยง ไทยใจดี, 2561 : 36) สุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นและการสุ่มแบบง่าย (Stratified and sample random sampling) ซึ่งจำแนกได้เป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 คน บุคลากร จำนวน 275 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 297 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2558 : 42)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2562 โดยการลงพื้นที่แจกแบบสอบถามและรับกลับคืนด้วยตนเอง จำนวนทั้งสิ้น 305 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

- 1) ใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล
- 2) ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา
- 3) ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน วิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.14	0.51	มาก
2. ทักษะด้านเทคนิควิธี	4.27	0.51	มาก
3. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.52	0.41	มาก
รวม	4.31	0.38	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก รายด้านพบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทักษะด้านเทคนิควิธีอยู่ในระดับมาก และทักษะด้านความคิดรวบยอดอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	4.28	0.61	มาก
2. ด้านความสำเร็จของงาน	4.31	0.51	มาก
3. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน	4.41	0.49	มาก
4. ด้านการยอมรับนับถือ	4.33	0.55	มาก
5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.33	0.49	มาก
รวม	4.34	0.36	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการยอมรับ

นับถือ ด้านความสำเร็จของงาน และด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติตามลำดับ

3. ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาหนองคาย เขต 2 ปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา

ทักษะการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา	b	S.E. _b	β	t
ทักษะด้านความคิดรวบยอด	0.15	0.04	0.21	3.88**
ทักษะด้านเทคนิควิธี	0.20	0.04	0.29	4.97**
ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	0.25	0.05	0.28	5.35**
R=0.63 R ² =0.40 S.Eest=0.28 a=1.70 Adjusted R ² =0.39 F=64.69				

** p < 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด สามารถร่วมกันพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้ร้อยละ 39.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิน (b) เท่ากับ 0.20, 0.25 และ 0.15 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.29, 0.28 และ 0.21 ตามลำดับ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.63 และค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.28

สมการพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\begin{aligned}\hat{Y} &= a_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_1X_1 \\ &= 1.70 + 0.20X_2 + 0.25X_3 + 0.15X_1\end{aligned}$$

สมการพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\begin{aligned}\hat{Z} &= \beta_2ZX_2 + \beta_3ZX_3 + \beta_1ZX_1 \\ &= 0.29ZX_2 + 0.28ZX_3 + 0.21ZX_1\end{aligned}$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารที่มีความสามารถในการสื่อสารประสานงานที่ดี มีความเข้าใจในความแตกต่างของบุคคล และรู้จักให้ความสำคัญกับบุคลากรในสถานศึกษา มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในการทำงาน สิ่งเหล่านี้ จะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับบุคคลกรและสถานศึกษา และสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหาร เกิดเป็นความรักสามัคคีในหมู่คณะ บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ส่งผลให้การทำงานประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนวย พลรักษา (2556 : 87 - 91) ได้เปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีทักษะสูงสุดคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมาคือ ด้านเทคนิค และด้านความคิดรวบยอด เป็นด้านที่มีพฤติกรรมต่ำสุด และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โมสทาฟ, ฮาบีบ, และคณะ (Afshari Mostafa, Hostafa Habib, and Others) ได้ศึกษาทักษะการบริหารจากทฤษฎีของแคทซ์ (Katz) สำหรับผู้บริหารวิทยาลัยพลศึกษาในประเทศอิหร่าน ผลการศึกษาพบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญมากที่สุด นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดรัมสตัด (Dramstad, S.A. 2005 : 100 - 105) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในรัฐไอโอวา โดยนำเอาทฤษฎีของแคทซ์ (Katz) มาใช้ จากการศึกษา พบว่า องค์ประกอบที่ทำให้การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จ ได้แก่ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิควิธี โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่า บุคลากรในสถานศึกษามองว่า งานในหน้าที่ปฏิบัติอยู่นั้นเป็นงานที่มีความมั่นคง สามารถที่จะพัฒนาความก้าวหน้าในตำแหน่งงานที่ปฏิบัติอยู่ได้ จึงมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่น อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้งานนั้น ๆ บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อที่จะได้พัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นและพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งที่สูงขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพิชญา อูรเคนทร์เนตร (2553 : 97 - 100) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักการคลังและสินทรัพย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรสำนักการคลังและสินทรัพย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สแตนโกฟก้า และ แองเจลกอสก้า (Gordana Stankovska and Slangna Angelkoska. 2017 : 159 – 170) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในระดับมาก และมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับมากในด้านเงินเดือนเพื่อนร่วมงาน การเลื่อนตำแหน่ง

3. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยทักษะด้านเทคนิควิธี มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนการดำเนินงานต่าง ๆ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา รวมถึงมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหล่านี้ ถือเป็นทักษะที่กระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ยิ่งผู้บริหารมีทักษะความสามารถด้านเทคนิควิธี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความคิดรวบยอดในระดับสูง บุคลากรก็จะเกิดความเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร เชื่อมั่นในงานมากยิ่งขึ้น และก่อให้เกิดความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ จิตติพร เสริมสัย (2558 : 89 – 92) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ

ครูกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนดาราสมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ความพึงพอใจในการทำงานของครูกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนดาราสมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 3 ทักษะ คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ และด้านความคิดรวบยอด ร่วมกันส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความคิด ความเข้าใจในความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รวมถึงความสามารถในการใช้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ แผนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ ความสามารถสื่อสาร การยอมรับ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ หรือความสามารถในการจูงใจผู้อื่นให้ทำงาน หรือให้ความร่วมมือร่วมใจในการทำงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงมีสัมพันธภาพที่ดีในองค์กร ส่งผลให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร และปฏิบัติงานด้วยความศรัทธา และมุ่งมั่นตั้งใจในงานประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ณัฐ มะลิซ้อน (2557 : 101 - 104) ได้ศึกษาทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ทักษะการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในทางบวกในระดับมาก โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับวิจัยของ พจนรินทร์ เหลืองอรุณนภา (2556 : 98 – 103) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุป การวิจัยครั้งนี้ได้ข้อค้นพบใหม่ คือ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อประสิทธิภาพของการ

ปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา หากผู้บริหารมีทักษะในการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานให้เกิดกับบุคลากรในหน่วยงาน ก็จะส่งผลให้บุคลากรทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง และทำให้การปฏิบัติงานมีโอกาสประสบความสำเร็จได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ควรจัดทำแนวทางการพัฒนา ส่งเสริมทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ให้มีระดับทักษะการบริหารที่สูงขึ้น อาทิเช่น การจัดอบรม สัมมนาเพื่อพัฒนาทักษะการบริหาร เป็นต้น

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปใช้สร้างขวัญ และกำลังใจในการทำงานให้เกิดกับบุคลากรในสถานศึกษา และตอบสนองความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม อาทิเช่น การชมเชยหรือให้รางวัลผู้มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรแบบมีส่วนร่วม และจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากร เป็นต้น เพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษากรอบแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารแต่ละด้าน
2. ควรนำปัจจัยส่วนบุคคล และระดับความคิดเห็น มาทำวิจัยเชิงเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของระดับทักษะระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก กลาง ใหญ่

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชไมพร คงโพ. (2559). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- [2] บุญชม ศรีสะอาด. (2558). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ. สุวีริยาสาส์น.
- [3] พจนรินทร์ เหลืองอรุณภา. (2556). ทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อความสุขในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาวิทยาลัยศิลปกร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- [4] ลูติพร เสริมชัย. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนดาราสมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [5] ณัฐ มะลิซ้อน. (2557). ทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- [6] ยืนยง ไทยใจดี. (2561). ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. อุตรธานี : วิทยาลัยสันตพล.
- [7] รุ่งนภา บังคลัน. (2559). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนบางบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [8] วริศรา บุญธรรม. (2560). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- [9] สุพิชญา อรุณเคนทร์เนตร. (2553). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักการคลังและสินทรัพย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินิพนธ์ ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [10] สุธัญญา กฤตาคม และคณะ. (2560). ความพึงพอใจในการรับชมดิจิทัลทีวีต่อการเปลี่ยนผ่านการใช้เทคโนโลยีโทรทัศน์ระบบแอนะล็อก อำเภอยะโฮร์ จังหวัดยะโฮร์. วารสารวิชาการ วิทยาลัยสันตพล. ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562. หน้า 167.
- [11] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. (2562). ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา. ค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2562. จาก <https://www.smart.nongkhai2.go.th>.
- [12] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพฯ : บริษัท พรินทติ้งกราฟฟิค
- [13] อำนวย พลรักษา. (2556). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- [14] Afshari Mostafa, Hostafa Habib and Others. (2012). *Prioritizing Managerial Skills Based on Katz's Theory in Physical Education Offices of Universities in Iran*. World Applied Sciences Journal. 12(3) : 388 – 394.
- [15] Dramstad, S.A. (2005). *Job satisfaction and organizational commitment among teacher in Norway : A comparative study of selected school from public and private educational systems*. Retrieved from <http://www.lib.umi.com / dissertations/fulleit.3122213>.
- [16] Gordana Stankovska and Slangna Angelkoska. (2017). *Perspectives from Around the World BCES Conference Book. Job motivation and satisfaction among academic staff higher education*. Retrieved from <http://bces-conference-books.org/onlinebmedia/2017.159-166>.